

Vergaderjaar 2013–2014

22 054

Wapenexportbeleid

Nr. 247

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2014

Van 2 tot 7 juni 2014 vond de jaarlijkse bijeenkomst van de Australië Groep plaats. Prominent op de agenda stond het chemisch wapenprogramma van Syrië. Zoals toegezegd tijdens het overleg met uw Kamer op 5 februari 2014 (Kamerstuk 22 054, nr. 242), bericht ik u over de belangrijkste punten van het overleg.

De Australië Groep is een van de vier internationale exportcontroleregimes en houdt zich bezig met het voorkomen van de verspreiding van chemische en biologische wapens. De Australië Groep heeft daarvoor richtlijnen opgesteld en controlelijsten die door de aangesloten landen worden gebruikt voor het toepassen van exportcontrole. De Australië Groep is ook het internationale forum voor aangesloten landen om voorstellen te doen voor uitbreiding van de controlelijsten.

Tijdens de jaarlijkse vergadering van de Australië Groep vinden verschillende bijeenkomsten plaats. In de *Enforcement Exchange Meeting* wisselen vertegenwoordigers van Douane en andere handhavingdiensten ervaringen uit en delen zij informatie over specifieke handhavingzaken. In de *Information Exchange Meeting* spreken vertegenwoordigers van de inlichtingendiensten over landen van zorg, en wisselen zij informatie uit over specifieke entiteiten en goederen. De *Implementation Meeting* is verantwoordelijk voor het onderhouden van de controlelijsten en spreekt daarnaast over internationale ontwikkelingen die van belang zijn voor het toepassen van exportcontrole. Tijdens de *Plenary Meeting* worden de resultaten van deze andere bijeenkomsten besproken en worden besluiten genomen over de aanbevelingen die in de verschillende bijeenkomsten zijn opgesteld. De *Plenary Meeting* stelt ook een persverklaring vast. Naast de bovengenoemde bijeenkomsten kent de Australië Groep een *New and Emerging Technologies Technical Experts Meeting* (NETTEM), waar technische ontwikkelingen besproken worden die mogelijk relevant kunnen zijn voor de andere overleggen, zoals *additive*

manufacturing (3d printen) en *synthetic biology*. De NETTEM vindt tussen de jaarvergaderingen door plaats.

Eén van de internationale ontwikkelingen die tijdens de jaarlijkse vergadering van de Australië Groep uitgebreid aan bod kwam was de situatie in Syrië, in het bijzonder met betrekking tot het chemische wapenprogramma. Nederland heeft in de *Implementation Meeting* een presentatie gegeven over de wijze waarop Nederland opvolging heeft gegeven aan de informatie die door Syrië is genotificeerd aan de Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW). Daarbij heeft Nederland benadrukt dat de informatie niet alleen de gelegenheid biedt, maar ook een verplichting schept voor de Australië Groep, om lessen te trekken over het Syrische wapenprogramma en de goederen die Syrië daarvoor heeft kunnen verwerven. Vaststaat dat Syrië op grote schaal goederen heeft weten te verwerven die op de controlelijsten van de Australië Groep voorkomen, ook in landen die bij de Australië Groep zijn aangesloten. In het bijzonder vroeg Nederland aandacht voor gebruik van de catch-all, volledigheid van de controlelijsten, de wijze waarop de controle versterkt kan worden in landen die niet bij de Australië Groep zijn aangesloten, en stelde Nederland de vraag wat de oorzaak is dat gecontroleerde goederen hun weg konden vinden naar een wapenprogramma. De door Nederland opgebrachte punten vonden brede weerklank bij de andere leden van de Australië Groep.

De Australië Groep heeft een aantal maatregelen genomen om het non-proliferatie-instrumentarium verder te versterken, waaronder met betrekking tot het catch-all-instrument (zie ook de bijgevoegde persverklaring van 7 juni 2014¹). Dit instrument is in het recente verleden waardevol gebleken voor een effectief exportcontrole-instrumentarium. Binnen de Australië Groep bestond overeenstemming dat de effectiviteit van het catch-all-instrument kan worden vergroot door een meer uniforme implementatie van de catch-all door de aangesloten landen. Dit voorkomt dat landen tegen elkaar worden uitgespeeld. Een andere belangrijke maatregel om de effectiviteit te vergroten is het stimuleren dat niet bij de Australië Groep aangesloten landen de richtlijnen naleven (*adherence*), bijvoorbeeld door middel van training en voorlichting (*outreach*).

Nederland heeft aangeboden als gastheer op te treden voor de *Intersessional Implementation Meeting* en NETTEM in januari 2015 teneinde deze punten verder uit te werken, omdat de verdere behandeling van het Syrische wapenprogramma niet kan wachten tot de volgende jaarlijkse vergadering van de Australië Groep in juni 2015.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl